

Negatív árak a villamosenergia-piacon? Lehetőség vagy probléma?

2024.09.12.

Az Energetikai Szakkollégium Forró Magdolna félévének első előadását az ID Energy Group munkatársai, Vásárhelyi Endre és Beczner Bálint tartották. A téma bevezetése után röviden bemutatták az ID Energyt, a cég magyarországi fejlődését és helyzetét.

Ezután rátértek a negatív árak kialakulására rámutatva, hogy ez a kereslet függvénye: az áram egy termék, amit eladnak, azonban negatív árak esetén már szolgáltatás: átvételért a szolgáltató fizet a felhasználónak. Kiemelték, hogy egyre több a negatív energiaáras órák száma: 2024 májusában már 74 óra, ami később hamar átlépte a százat is. Ennek okaként a növekvő beépített PV-kapacitást, a szélerőművek terjedését és a hálózat rugalmasságának hiányát nevezték meg. A negatív áras órák és a napelemek termelése között egyértelmű összefüggés figyelhető meg. Kiemelhetők még a hétfői napok, amikor az alacsony kereslet miatt szintén negatív árak alakulhatnak ki.

De miért termelnek mégis az erőművek, ha negatívak az árak? Erre előadónk több okot is megneveztek, úgymint a technológiai rugalmatlanság / korlátok, a piactól független árak (PPA szerződések) és a zöld eredetigazolások.

A zöld eredetigazolások (GO) koncepciójáról röviden: ezek az okmányok külön piacon kereskedhetők, és kompenzálni tudják a 0-közeli, ill. alacsony negatív árakat. Azonban csak akkor járnak ezek a termelőnek, ha a megújulóval termelt energiát teljes egészében betáplálja. Az elképzelés jó volt, azonban bevezetésük után nem minden a terv szerint alakult, a kereslet jóval alacsonyabb volt a vártnál: jelenleg is csupán 0,5-0,8 eurós termékárak vonatkoznak a GO-okra. Emiatt a GO piac nem terjedt el kellőképpen, és nem is jelentett megoldást a negatív árakra.

Hogyan befolyásolják a negatív árak a megújuló projekteket és fejlesztéseket? Nos, következményként kiemelhető, hogy bezuhantak az árak a fő termelési időszakokban, kifutóban vannak az állami támogatások, és plusz költségek jelentek meg a negatív áras környezet miatt. Mindez azt eredményezte, hogy változtatni kellett az eredeti üzleti modelleken. Új csatlakozási pontok nem igényelhetők, meglévő csatlakozási pontokon lehet hibridizálni (avagy olyan PV-csatlakozást létesíteni, amelyről mind a visszatáplálás, mind pedig az akkumulátoros tárolás lehetőség). A piac egyre inkább leszabályozó-jellegűvé alakulása is nehézséget jelenthet a helyzetből való profitálásban, bár a szabályozó hatóság is igyekszik megoldást találni például pályázatok kiírásával: RRF tender -

pályázat energiatárolók beszerzésére (440 MW). Ez az ID Energy számára is lehetőséget biztosít a kiegyenlítőenergia-piacon való részvételhez.

A tárolók bevételeinek nagyrésze az aFRR kapacitásdíj, energiadíj és DSO rugalmasságból származna. Lassan ugyan, de látható egy tendencia a leszabályozás csökkenésében és a felszabályozás növekedésében is az aFRR kapacitásdíjakkal kapcsolatban. Az arbitrázs lehetőségek abban jelennének meg, hogy a késő délelőtti olcsó (25 eur) áramot este drágábban (250 eur) adhassák el, ami jelentős bevételforrást jelenthet.

Az angol piac példáján keresztül előrevetíthető, hogy a tárolókban valóban komoly potenciál rejlik. Még ha idővel meg is változik a piaci helyzet, a következő évtizedben mindenképp érdemes kihasználni az energiatárolókat. Rövid- és középtávon ez nagy üzleti lehetőség, hosszútávon pedig energiatárolókkal tudjuk elérni a piac konszolidálódását egy jobb hálózat és a nagyobb megújuló-penetráció érdekében.

Mohácsi Barnabás

Az Energetikai Szakkollégium tagja